

Paragraaf 5.1 Wat kun je doen met groen?

Productiesectoren

- Goederen sectoren
 - Primaire sector = oerproducenten, halen grondstoffen rechtstreeks uit de natuur
 - Secundaire sector = industriële bedrijven en bouw, verwerken grondstoffen tot producten
- Diensten sectoren
 - Tertiaire sector = commerciële dienstverlening, bedrijven die winst tot doel hebben
 - Quartaire sector = niet-commerciële dienstverlening, non-profit organisaties

Geschoold werk = werk waarvoor je een opleiding afgerond moet hebben

Ongeschoold werk = werk waarvoor je geen opleiding afgerond moet hebben

Omscholen = leren voor een nieuw beroep

Bijscholen = verder leren binnen je beroep

Functie = een verzameling taken

- Leidinggevende functie = verdeelt taken
- Uitvoerende functie = voert taken uit

Mechanisatie = het vervangen van menselijke arbeid door machines

Automatisering = het vervangen van menselijke arbeid door computers

Investeren = het aanschaffen van kapitaalgoederen om hiermee geld te verdienen

Productie

- Kapitaalintensief = als er in verhouding meer kapitaal dan arbeid wordt gebruikt
- Arbeidsintensief = als er in verhouding meer arbeid dan kapitaal wordt gebruikt

Innovatie = technologische ontwikkeling, vernieuwing van producten of productiemethodes

Bedrijfskosten = de kosten die een bedrijf maakt om te produceren

Maatschappelijke-
Kosten = de kosten en andere nadelen van productie die voor rekening komen van de samenleving

Maatschappelijke-
opbrengsten = de voordelen die de samenleving van productie heeft

Paragraaf 5.2 Hoe kom je aan die broek?

Productieweg = alle bewerkingen die het product ondergaat van grondstof tot eindproduct

Bedrijfstak / fase = alle bedrijven die soortgelijke productie verrichten

Bedrijfskolom = alle bedrijven die na elkaar aan een product meewerken (productieweg).
van oerproducent tot detaillist

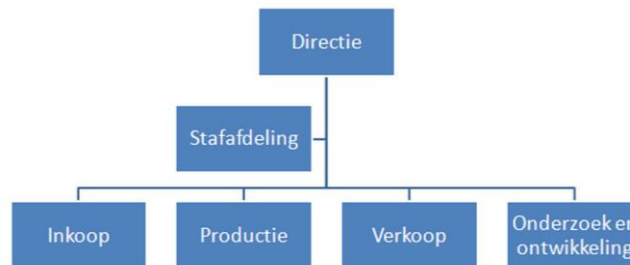
- Oerproducent = de producent die de grondstoffen uit de natuur haalt
- Detaillist = de producent die de eindproducten aan de consument verkoopt

Toegevoegde waarde = in iedere bedrijfstak in de bedrijfskolom voegt een bedrijf waarde toe aan het product

Toeleveringsbedrijven = leveranciers, bedrijven die (deel)producten kant en klaar aanleveren

Organogram = organisatieschema, een hiërarchisch overzicht van de verschillende functies/afdelingen binnen een organisatie

Hiërarchisch = volgens bepaalde rangorde

Arbeidsproductiviteit = de hoeveelheid producten die een arbeidskracht kan maken in een bepaalde tijd. De arbeidsproductiviteit kan verhoogd worden door:

- Innovatie = mechanisering of automatisering
- Arbeidsverdeling = specialisatie, iedereen doet waar hij goed in is
- Scholing = dan kan je beter en sneller werken
- Beloning = prikkelt werknemers om beter te presteren
- Arbeidsomstandigheden = werknemers zullen beter hun best doen in een fijne omgeving

Berekening arbeidsproductiviteit $\text{arbeidsproductiviteit} = \frac{\text{totale productie in een periode}}{\text{aantal werkende}}$

Concurrentie = de strijd tussen bedrijven om de consument op basis van

- Prijs
- Kwaliteit

Paragraaf 5.3 Werk aan de winkel?

Arbeidsovereenkomst = een afspraak tussen werkgever en werknemer

- Bepaalde tijd = tijdelijk, er is een einddatum afgesproken
- Onbepaalde tijd = vast, er is geen einddatum afgesproken

Arbeidsovereenkomst

- Individueel = een overeenkomst tussen werknemer en werkgever waarin staat dat de werknemer gedurende een aantal uren arbeid verricht in dienst van de werkgever. De werkgever moet, onder andere loon uitbetalen
- Collectief = cao (collectieve arbeidsovereenkomst), een reeks afspraken over de arbeidsvoorwaarden in een bedrijfstak. Een cao wordt afgesloten tussen organisaties van werkgevers aan de ene kant en organisaties van werknemers (vakbonden) aan de andere kant

Arbeidsvoorwaarden = de afspraken tussen werkgever en werknemer

- Primair = loon en arbeidsduur (werktijd)
- Secundair = alle andere afspraken

Algemeen bindend-verklaren = door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de cao geldt dan voor alle bedrijven en werknemers in de hele bedrijfstak

Werkgever

= persoon of organisatie die iemand in dienst heeft tegen betaling

Werknemer

= iemand die in dienst van een werkgever werk verricht tegen betaling

Proeftijd

= een afgesproken periode (maximaal 2 maanden) waarin zowel de werkgever als de werknemer de arbeidsovereenkomst op ieder moment kunnen ontbinden. Bij een tijdelijke baan van minder dan twee jaar mag de proeftijd maximaal 1 maand zijn

Opzegtermijn

= een periode (maximaal 3 maanden) die de werknemer na aanvraag van zijn ontslag of het gekregen ontslag nog moet werken, zodat de werkgever in staat is vervanging te zoeken

Ontslagbescherming = werkgever kan werknemer niet zomaar ontslaan tenzij

- Ontslagvergunning wordt aangevraagd bij UWV Werkbedrijf
- Arbeidsovereenkomst via kantonrechter ontbonden wordt
- Op staande voet ontslagen wordt
- In de proeftijd zit
- Met wederzijds goedvinden

Internet verwijzing:
www.inspectieszw.nl

Wettelijk minimumloon = een bedrag vastgelegd door de overheid dat je minstens per maand moet verdienen bij een voltijd baan

Minimumjeugdloon = dit geldt voor werknemers onder de 23 jaar en het is een percentage van het minimumloon

Arbowet

= arbeidsomstandighedenwet, geeft regels voor veilige en gezonde omstandigheden op het werk

Arbeidstijdenwet

= geeft regels voor werk- en rusttijden

Arbeidsinspectie

= ziet toe op het naleven van bovenstaande wetten

Paragraaf 5.4 Hoe werk je?

Commercieel = doel om winst te maken (bedrijven)
Niet- commercieel = niet het doel om winst te maken, maar kostendekkend te zijn (overheid)

Formele sector = betaald werk
Informele sector = onbetaald werk (huishoudelijk werk, vrijwilliger & zwartwerken)

Loon = een vergoeding van de werkgever aan de werknemer voor de verrichte werkzaamheden

- Brutoloon = loon voor inhoudingen van loonbelasting en premies sociale verzekeringen
- Nettoloon = loon na inhoudingen van loonbelasting en premies sociale verzekeringen

Berekening nettoloon $\text{nettoloon} = \text{brutoloon} - (\text{belasting} + \text{premies})$

Vacature = een baan waarvoor iemand wordt gezocht (advertentie)

Solliciteren = jezelf voorstellen/presenteren aan een werkgever

- Sollicitatiebrief = jezelf voorstellen per brief
- Sollicitatiegesprek = jezelf voorstellen in een gesprek

Curriculum vitae (CV) = levensloop, een lijst waarop staat wat je allemaal gedaan hebt tot op heden

- Opleiding
- Werkervaring

Flexibel werken = op verschillende tijden inzetbaar

- Tijdelijke dienst = arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd
- Oproepkracht = je werkt alleen als je baas je oproept
- Uitzendkracht = je werkt via het uitzendbureau bij een bedrijf